

Lukas 16:19-31

Jezus begint zijn verhaal met 'er was eens een rijk man'. En Hij begint niet zo maar met dit verhaal. Jezus is weer eens in gesprek met de Farizeeën. Farizeeën staan volgens vs. 14 bekend als geldzuchtige mensen. Zij willen graag doorgaan voor rechtvaardigen, maar God kent hun hart. De Farizeeën zijn uit op de eer van mensen. En dat gold ook voor die rijke man in de gelijkenis van Jezus. Hij ging elke dag gekleed in purper en fijn linnen. Ergens anders verwijt Jezus de Farizeeën (Matt.23) dat zij hun gebedsriemen breed maken en de kwasten aan hun mantels groot, om maar door de mensen gezien te worden. Farizeeën zijn uideltuiten, en ook deze rijke man kon er wat van. Elke dag hield die rijke man een feest. Hij zal wel heel wat vrienden gehad hebben die graag bij hem over de vloer kwamen om op zijn kosten te feesten. Als je geld hebt, dan ben je populair. Er zal wel heel wat eten en drinken zijn doorgedaan. Die rijke man was de ene hoofdrolspeler in het verhaal van Jezus.

De andere hoofdrolspeler was juist arm. Hij werd elke dag neergelegd bij het voorportaal van de rijke. Blijkbaar kon hij zelf niet lopen en werd hij gebracht. Zijn lichaam zat onder de zweren. Het is opmerkelijk dat Jezus deze man een naam geeft. En wat voor een naam: Lazarus. Een vergrieksing van de Hebreeuwse naam El azar of Eliëzer. 'God heeft geholpen' betekent dat. Een groot contrast. Een arme en een rijke. De arme vertrouwt op God, zoals zijn naam al uitdrukt. De rijke vertrouwt op zichzelf, op zijn bezit. Nu moeten we wel even goed realiseren dat het probleem van die rijke niet zijn rijkdom op zich is maar het feit dat hij niets wil geven aan de arme. Hij heeft zijn hart voor hem toegesloten. De Here God heeft in de Thora bevolen dat Zijn volk als het de graanoogst binnenhaalt niet tot aan de rand van de akker mag oogsten en wat blijft liggen mag niet opgeraapt worden. Er moet iets blijven liggen voor de armen en de vreemdelingen. Zo had de Here God allerlei sociale wetten ingesteld, zodat de armen niet zouden omkomen van honger. Dat is prachtig om te lezen en je ziet ook hoe de Here God juist het zwakke en kwetsbare een plek gunt in de samenleving. Daarin spreekt Gods hart. Hij heeft meer waardering voor barmhartigheid dan voor offers. Dat de rijke man die arme Lazarus af en toe de resten toestopt van zijn overvloedige feesten zou helemaal in lijn zijn met Gods hart en karakter. Maar dat doet hij nu juist niet, Lazarus mag niet delen in

de feestelijkheden. Hij moet het doen met het gezelschap van de honden, die zijn zweren komen likken.

Jezus vertelt verder. Uiteindelijk sterft de arme Lazarus. Of hij nu van de honger is gestorven vertelt Jezus er niet bij. De engelen brengen hem naar de ereplaats in de hemelse feestzaal, hij mag aanliggen naast Abraham, vlakbij zijn hart. Ook de rijke man komt te sterven. Maar hij slaat zijn ogen op in het dodenrijk. In de oude Statenvertaling staat gewoon: de hel. Dat klinkt misschien wat minder vriendelijk dan het dodenrijk, maar dan weten we wel goed waar we het over hebben. Ondanks het feit dat de rijke man een kind van Abraham was, moest hij hevige kwellingen ondergaan.

Nu moeten we even een pas op de plaats maken. Jezus vertelt deze gelijkenis niet om onze nieuwsgierigheid te bevredigen naar het hiernamaals. Gelijkenissen geven wel onderwijs, maar hebben maar één hoofdboodschap, de rest is als het ware aankleding van het verhaal. We kunnen niet met zekerheid concluderen dat het zo zal toegaan zoals Jezus hier vertelt, bijvoorbeeld dat er vanuit de plek waar de rijke zich bevindt contact mogelijk is met Abraham en Lazarus.

Dat geldt ook voor de herkenning na het sterven. Jezus veronderstelt hier wel dat de rijke man Lazarus en Abraham herkent en dat de rijke zich herinnert dat hij nog broers heeft. Op grond van de gelijkenis kun je nu niet met zekerheid zeggen dat er later herkenning zal zijn, maar de eerlijkheid gebiedt ons wel te zeggen dat Jezus herkenning ook nergens ontkent! Voor mij in ieder geval een reden om eerder wel in herkenning te geloven dan niet.

Waar ik ook even op wil wijzen is dat Jezus in zijn gelijkenis vrijmoedig spreekt over de mogelijkheid dat mensen verloren gaan! Tegenwoordig mag je volgens sommige mensen niet meer over de hel spreken, daar worden mensen onrustig van. Er zijn zelfs gelovigen die twijfelen of de hel wel echt bestaat. Nou, Jezus gelooft dat wel, en Hij brengt hem ook vrijmoedig ter sprake. Het is blijkbaar zelfs zijn bedoeling dat de Farizeeën onrustig worden. Hij schudt aan de tent. Soms is dat nodig blijkbaar.

Ik hoorde laatst een van de volgende uitspraak van ds. Postma: Ik verkoop graag sinaasappels, maar soms moet ik ook citroenen verkopen! Nou, dat doet de Here Jezus met deze gelijkenis ook. Geen zoetsappig verhaal, maar een zuur verhaal. Maar waar gaat het Hem nu precies om in deze gelijkenis?

De armoede van Lazarus is een groot onrecht. Het uitgangspunt van God is dat er geen arme zal zijn in Israel. Zo staat het in Deut. 15:4. Maar mocht er toch een arme zijn, zegt dan 15:7, dan mag dat de Israelieten niet koud laten. Ze mogen de hand niet op de zak houden, maar moeten diep in de buidel tasten en hem lenen zoveel hij nodig heeft. Ik zei net al dat de rijkdom van de rijke op zich geen onrecht is, maar wel dat hij de arme niet laat delen in zijn rijkdom. Het onrecht is dat de arme buiten de feestzaal ligt en de rijke zich binnen te goed doet.

Maar God gaat recht doen. De arme Lazarus komt in het hiernamaals in de feestzaal en komt niets meer te kort. En de rijke gierigaard komt buiten de feestzaal. Zoals Lazarus eerst verlangde naar de kruimels van de tafel van de rijke, zo verlangt nu de rijke naar een paar druppeltjes water van Lazarus. Jezus draait dus het onrecht volledig om. Wat krom is wordt recht. Als straks de nieuwe aarde er is, zal deze aarde vol zijn van Gods gerechtigheid. Alles wat krom is, zal omgebogen zijn. Het feit dat God recht gaat doen is een grote troost voor allen die te lijden hebben van onrecht. Ik ben eerlijk gezegd ook wel heel benieuwd hoe God dat gaat doen. Maar we mogen het gerust aan Hem overlaten. Toch mag het feit dat God straks pas al het onrecht gaat aanpakken ons nu niet passief maken. Ik heb wel eens het idee dat christenen vooral bezig zijn met het eigen zieleheil: geloof in het kruis van de Here Jezus, bekeer je van je zonden en ontvang het eeuwige leven. En begrijp me goed, dat is ook de kern van de verlossing! Maar als verlost mensen mogen we ook Gods rechtvaardigheid laten zien in deze kromme wereld.

Die rijke man kon de wereld niet veranderen. Maar hij had wel de wereld voor die ene mens Lazarus kunnen veranderen. Hij faalde en toen God ingreep en het kromme recht maakte, stond hij aan de verkeerde kant van de streep. Jezus legt ook ons de vraag voor of we met Hem mee willen doen. Meewerken om het kromme recht te maken. Het eerste is dat we recht tegenover Hem komen te staan. Dat we bevrijd worden van het kromme in ons zelf. Daar heeft Jezus zich helemaal voor gegeven. Maar als we die bevrijding, de bevrijding die Jezus ons heeft gegeven hebben ervaren, mogen we met Hem mee gaan doen. Het kromme in al zijn facetten bestrijden. God toont zijn bewogenheid met de minderbedeelden in de wereld. En de vraag die wij vandaag meekrijgen is deze: hoe is dat nu met jou,.....raakt het jou nog?

Amen